

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.12.2021
COM(2021) 817 final

2021/0418 (CNS)

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2008/118/EÜ ja direktiivi (EL) 2020/262 (uuesti sõnastatud) seoses Prantsusmaa La Manche'i tunneli terminalis asuvate maksuvabade kauplustega

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Pärast Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust taaskehtestatakse käesoleva ettepanekuga aktsiisidirektiivis¹ direktiivi 92/12/EMÜ endine säte, milles tunnustatakse La Manche'i väina püsiühenduse eristaatust ja selle olukorra sarnasust sadamaga.

Käesoleva ettepanekuga taastatakse varasem säte, millega lubatakse Prantsusmaal La Manche'i väina püsiühenduse terminalis taasavada maksuvabad kauplused, nagu see on eelkõige Prantsusmaa Calais' ja Dunkerque'i sadamates ning La Manche'i väina püsiühenduse Briti terminalis (Folkestone).

La Manche'i väina püsiühendus on kaksiktunnel, mis koosneb raudteetunnelist ja sellega seotud teenindustunnelist ning mis asub La Manche'i väina all Folkestone'i (Kent, Ühendkuningriik) ja Coquelles'i (Pas-de-Calais, Prantsusmaa) vahel, ning millel on terminalialad, kus kontrollitakse tunnelitele juurdepääsu ja nendest väljumist. See on sarnane mereühendusega, kuna La Manche'i väina püsiühenduse kahes terminalis toimub piirikontroll.

Direktiivis 92/12/EMÜ² tunnustati La Manche'i väina püsiühenduse eristaatust ja võrdsustati selle olukord sadamaga seoses maksuvabade kaupluste korraga. Selle põhjuseks oli soov võtta arvesse Prantsusmaa ja Ühendkuningriigi vahelist uut ühendust, ning võrdsustada see mereühendust pakkuvate parvlaevadega, luues seega võrdsed tingimused La Manche'i väina püsiühenduse ja mereühenduste vahel.

Kuna 1999. aastal kaotati liikmesriikidevaheline maksuvaba müük, siis seda sätet järgmistesse direktiividesse üle ei võetud, sest kõnealused maksuvabad kauplused ei müünud kaupa reisijatele, kes reisivad väljapoole liidu maksuterritooriumi.

Aktiisidirektiivi praeguste eeskirjade kohaselt on maksuvabadel kauplustel liidu lennujaamades ja sadamates lubatud müük üksnes reisijatele, kelle sihtkoht on väljaspool liidu maksuterritooriumi. Selle põhjuseks on maksudest kõrvalehoidmise ja kuritarvituste vältimine³.

Pärast Ühendkuningriigi väljaastumist Euroopa Liidust 31. detsembril 2020 sai La Manche'i väina püsiühendusest piiriülene ühendus liidu ja kolmanda riigi vahel. Nagu aktsiisidirektiivis lubatud, taaskehtestasid parvlaevaettevõtjad maksuvaba müügi oma laevade pardal tarnitud kaupadele, kui sõidetakse meritsi Ühendkuningriiki. Maksuvabad kauplused on avatud ka Calais' ja Dunkerque'i sadamates. Lisaks on Ühendkuningriik juba andnud loa oma Folkestone'is asuvas La Manche'i väina püsiühenduse terminalis kaupluse avamiseks. La Manche'i väina püsiühenduse Prantsusmaa terminal ei saa aga praeguste eeskirjade kohaselt maksuvabasid kauplusi avada.

Ettepaneku eesmärk on pakkuda La Manche'i väina püsiühendust kasutavatele reisijatele suunal Prantsusmaalt Ühendkuningriiki maksusoodustusi, mis on võrreldavad nendega, mida saavad kasutada isikud, kes reisivad liikmesriigist kolmandasse riiki meritsi.

¹ Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EMÜ (ELT L 9, 14.1.2009, lk 12), tunnistati kehtetuks ja asendati direktiiviga (EL) 2020/262, mis jõustub 13. veebruaril 2023.

² Nõukogu 25. veebruari 1992. aasta direktiiv 92/12/EMÜ aktsiisiga maksustatava kauba üldise korralduse ja selle kauba valdamise, liikumise ning järelevalve kohta (EÜT L 76, 23.3.1992).

³ Nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ põhjendus 14.

La Manche'i väina püsiühendust kasutavad reisijad on samas olukorras kui liidu maksuterritooriumilt lahkuvad merereisijad. Kui La Manche'i väina püsiühendust kasutavad reisijad on reisile registreerunud ja sisenenud maksuvabade kauplustega terminali, oleksid nad samasuguses olukorras nagu reisijad sadamas selles mõttes, et mõlemad reisijad peavad jätkama oma reisi kolmandasse riiki.

La Manche'i väina püsiühenduse terminal ei ole võrreldav raudteeterminaliga, sest selles terminalis ei peatu tavarongid, vaid ainult spetsiaalsed pendelrongid, millele pääseb ligi ainult sõidukis, kuid mitte jalgsi. La Manche'i väina püsiühendust kasutavad reisijad ei saa väljuda enne sihtkohta jõudmist. Oht, et reisijad ei täida aktsiisi- ja maksuvaba impordi puhul lubatud määrasid, oleks seega piiratud, ning piiratud oleks ka tolliasutuste kontrollikoormus, mis oleks sarnane nagu laeva või õhusõidukiga reisivate isikute puhul.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Praeguste eeskirjade kohaselt on juhud, mil on lubatud maksuvaba müük liidu territooriumilt lahkuvatele reisijatele, selgelt määratletud, et vältida maksudest kõrvalehoidmist ja kuritarvitusi. La Manche'i väina püsiühenduse terminalil on sadama omadused ja see on otseselt seotud Calais' sadamaga. Mõlemad taristud võimaldavad mere ületamist samadel tingimustel.

Reisija sihtkoht on kindlasti kolmandas riigis, mistõttu on lihtsam kontrollida, kui palju maksuvaba kaupa on reisija ostnud. Seega on pettuseoht, eelkõige oht, et reisijad ostavad maksuvaba kaupa ilma liidust lahkumata, piiratud.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Meede on kooskõlas ühtse turu nõuetekohase toimimisega ja vajadusega tagada aus konkurents. Sellega vähendatakse La Manche'i väina püsiühenduse ning Calais' ja Dunkerque'i sadamate ning Prantsusmaa terminali (Coquelles) ja Briti terminali (Folkestone) erinevat kohtlemist, mida võib aktsiisidirektiivi tähenduses pidada sarnases õiguslikus ja faktilises olukorras olevaks. Lisaks konkureerib reisijatevedu La Manche'i väina püsiühenduse kaudu põhimõtteliselt samal turul kui meretransport. Eristatuse taastamine puudutab üksnes La Manche'i väina püsiühendust Prantsusmaa terminalis (Coquelles), mitte raudteeterminale. Seda arvesse võttes ei too meede kaasa põhjendamatuid konkurentsimoonutusi ega takistusi ühtse turu toimimisele.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Kavandatava direktiiviga muudetakse aktsiisidirektiivi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 113 alusel. Selles artiklis on sätestatud, et nõukogu võtab pärast Euroopa Parlamendi ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega konsulteerimist seadusandliku erimenetluse teel ühehäälselt vastu sätted liikmesriikide kaudseid makse käsitlevate õigusnormide ühtlustamiseks.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 113 hõlmatud kaudse maksustamise valdkond ei ole ELi toimimise lepingu artikli 3 kohaselt iseenesest Euroopa Liidu ainupädevuses.

Direktiivi 2008/118/EÜ artikli 14 kohaselt on maksuvabadel kauplustel liidu lennujaamades ja sadamates lubatud müük üksnes reisijatele, kelle sihtkoht on väljaspool liidu maksuterritooriumi.

Seega saab La Manche'i väina püsiühenduse Prantsuse terminalis (Coquelles) lubada maksuvaba kaupluse avada ainult direktiivi 2008/118 muudatusega.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, st see ei lähe kaugemale, kui on vajalik, et saavutada aluslepingute eesmärgid, mis on seotud ühtse turu sujuva toimimisega.

- **Vahendi valik**

Muudetakse kehtivat aktsiidirektiivi ja seega valitakse vahendiks direktiiv.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Käesolev ettepanek on maksuvabasid kauplusi käsitlevate eeskirjade tehniline muudatus ning seega ei kujuta see endast uut poliitikat ega olulist muudatust olemasolevas poliitikas.

See tuleneb otseselt Ühendkuningriigi väljaastumisest Euroopa Liidust ja asjaolust, et La Manche'i väina püsiühendus on muutunud piiriüleseks ühenduseks kolmanda riigi ja liidu vahel.

Käesoleva ettepanekuga taastatakse varasem säte,⁴ mis võimaldas La Manche'i väina püsiühenduse terminalides pidada maksuvabasid kauplusi. Kõnealuse sätte eesmärki selgitati komisjoni 1996. aasta aruandes liikmesriikides kohaldatavate müüjate kontrollisüsteemide kohta: „Selleks et tagada võrdne kohtlemine parvlaevadega, andis nõukogu loa ka maksuvabastusega kaubatarneteks mõlemas La Manche'i tunneli terminalis“.

Kokkuvõttes ei ole sellel märkimisväärset majanduslikku mõju ühtsele turule, kuna muudatus piirdub La Manche'i väina püsiühenduse Prantsusmaa terminaliga ja seda kohaldatakse ainult ühe kaupluse suhtes. Saamata jäänud maksutulu võimalus on väga piiratud.

La Manche'i väina püsiühenduse terminal ei ole võrreldav raudteeterminaliga, kuna sellele pääseb ligi üksnes sõidukiga, kuid mitte jalgsi. La Manche'i väina püsiühenduse kaudu reisivad isikud ei saa liikuda nii sageli ja vabalt kui maismaal reisivad isikud. Pettuseoht on väike.

Lisaks on La Manche'i väina püsiühenduse olukord Euroopas ainulaadne, sest tegemist on merealuse tunneliga ELi riigi ja kolmanda riigi vahel.

Neil põhjustel ei peetud vajalikuks ei mõju hindamist ega avalikku konsultatsiooni.

4. MÕJU EELARVELE

Aktsiis ei ole omavahend. Seega ei mõjuta ettepanek liidu eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Rakenduskava ei ole vaja. Käesoleva ettepanekuga taastatakse aktsiidirektiivis varasem direktiivi 92/12/EMÜ säte, millega tunnustatakse La Manche'i väina püsiühenduse eristaatust ja võrdsustatakse selle olukord sadama või lennujaamaga. Meetmel ei ole märkimisväärset majanduslikku mõju ühtsele turule, kuna muudatus piirdub La Manche'i väina püsiühenduse Prantsusmaa terminaliga.

⁴ Nõukogu direktiivi 92/12/EMÜ artikkel 28.

Ettepanek:

NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2008/118/EÜ ja direktiivi (EL) 2020/262 (uuesti sõnastatud) seoses Prantsusmaa La Manche'i tunneli terminalis asuvate maksuvabade kauplustega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 113,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,
toimides seadusandliku erimenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ³ artikli 14 lõikega 1 lubatakse liikmesriikidel vabastada aktsiisist aktsiisikaup, mida müüakse liidu lennujaamades ja sadamates asuvates maksuvabades kauplustes reisijatele, kes suunduvad kolmandale territooriumile.
- (2) La Manche'i väina püsiühendus on kaksiktunnelist koosnev raudteeühendus, mis asub La Manche'i väina all Folkestone'i (Kent, Ühendkuningriik) ja Coquelles'i (Pas-de-Calais, Prantsusmaa) vahel. Sellega on seotud teenindustunnel ja tunneli mõlemas otsas on terminalialad, kus kontrollitakse tunnelitele juurdepääsu ja nendest väljumist. See on sarnane mereühendusega, kuna kummaski terminalis toimub piirikontroll. Mõlemad taristud võimaldavad mere ületamist samadel tingimustel.
- (3) La Manche'i väina püsiühenduse terminali tuleks seega käsitada samaväärsena sadamaga nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ artikli 14 tähenduses.
- (4) Kuna Ühendkuningriik astus liidust välja, mis tõi kaasa maksuvabade kaupluste avamise eelkõige Calais' ja Dunkerque'i sadamates ning La Manche'i väina püsiühenduse Ühendkuningriigi terminalis Folkestone'is, on asjakohane anda luba maksuvabade kaupluste avamiseks La Manche'i väina püsiühenduse Prantsusmaa terminalis Coquelles'is.
- (5) Võttes arvesse, et La Manche'i väina püsiühendust kasutavad reisijad ei saa väljuda enne sihtkohta jõudmist, oleks oht, et reisijad ei täida aktsiisi- ja maksuvaba impordi puhul lubatud määrasid, piiratud, nagu ka tolliasutuste kontrollikoormus. Maksudest kõrvalhoidmise, maksustamise vältimise ja muude kuritarvituste vältimiseks võtab

¹ ELT C , , lk

² ELT C , , lk .

³ Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EMÜ (ELT L 9, 14.1.2009, lk 12).

Prantsusmaa siiski vajalikud kontrollimeetmed, et tagada maksuvabastuse nõuetekohane kohaldamine Prantsusmaa Coquelles'i terminali maksuvabades kauplustes.

(6) Kuna nõukogu direktiiviga (EL) 2020/262⁴ tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse direktiiv 2008/118/EMÜ alates 13. veebruarist 2023, tuleks muuta ka direktiivi (EL) 2020/262 vastavat sätet.

(7) Seepärast tuleks direktiive 2008/118/EÜ ja (EL) 2020/262 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2008/118/EÜ muutmine

Direktiivi 2008/118/EÜ artiklit 14 muudetakse järgmiselt.

(1) Lisatakse lõige 1a:

„1a. Lõikes 1 sätestatud maksuvabastust kohaldatakse ka toodete suhtes, mida pakuvad Prantsusmaa Coquelles'i terminalis asuvad maksuvabad kauplused reisijatele, kellel on transpordidokumendid reisiks Ühendkuningriiki La Manche'i väina püsiühenduse kaudu.“;

(2) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada lõigetes 1, 1a ja 2 ettenähtud maksuvabastuse kohaldamine nii, et ära hoida võimalikku maksudest kõrvalehoidmist, maksustamise vältimist ja muid kuritarvitusi.“

Artikkel 2

Direktiivi (EL) 2020/262 muutmine

Direktiivi (EL) 2020/262 artiklit 13 muudetakse järgmiselt.

(1) Lisatakse lõige 1a:

„1a. Lõikes 1 sätestatud maksuvabastust kohaldatakse ka toodete suhtes, mida pakuvad Prantsusmaa Coquelles'i terminalis asuvad maksuvabad kauplused reisijatele, kellel on transpordidokumendid reisiks Ühendkuningriiki La Manche'i väina püsiühenduse kaudu.“;

(2) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada lõigetes 1, 1a ja 2 ettenähtud maksuvabastuse kohaldamine nii, et ära hoida võimalikku maksudest kõrvalehoidmist, maksustamise vältimist ja muid kuritarvitusi.“

Artikkel 3

Kui liikmesriik otsustab kohaldada direktiivi 2008/118/EÜ artikli 14 lõikes 1 sätestatud maksuvabastust kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 1 või direktiivi 2020/262 artikli 13 lõikes 1 sätestatud maksuvabastust kooskõlas käesoleva direktiivi artikliga 2 ning võtab vastu käesoleva direktiivi jõustamiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid, edastab ta kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.

⁴ Nõukogu 19. detsembri 2019. aasta direktiiv (EL) 2020/262, millega nähakse ette aktsiisi üldine kord (ELT L 58, 27.2.2020, lk 4).

Kui liikmesriik need normid vastu võtab, lisab ta nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näeb ette liikmesriik.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 5

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*